تمرین های عملی سری ششم

محمد امین بنائیان زاده ۹۸۲۰۸۸۳۵

در این نوت بوک به تمامی پرسشهای تمرین عملی سری ۶ پاسخ داده شده است. همچنین نمودارها و گزارشهای مربوطه بعد از هر بخش آورده شده و پاسخهای مورد نیاز به سوالات دستور کار در همین نوت بوک پاسخ داده شده است. برای اجرای کدها، کافیست از اولین نوت بوک تا آخرین نوت بوک را به ترتیب اجرا کنید تا همه نتایج بدون هیچ مشکلی مجدداً تولید شوند. فایل کار در همین نوت بوک پاسخ داده شده است، حاوی نکته اضافهای نیست و صرفاً تبدیل شده این نوت بوک است لذا اگر در تصحیح فایل نوت بوک مشکلی وجود ندارد، توصیه میشود فایل نادیده بگیرید.

به منظور افزایش خوانایی و سادگی فهم کد، سعی شده است تا جای ممکن برای هر عملیات یک تابع تعریف شود و این تابع در پرسش های دیگر بازخوانی می شوند. مثلاً حلقه آموزش شبکه که روی epoch ها تعریف می شود، با نام train_multiple_epochs در بخش اول یک بار تعریف شده و در بخشهای دیگر چندین بار فراخوانی می شود. ضمناً عملکرد هر تابع به صورت comment در بالای تعریف هر تابع نوشته شده است.

1 Q1 - Single layer network

1.1 generating dataset

1.2 Implementing one epoch

از توضیحات کتاب میدانیم که رابطه آپدیت پارامترها (params) برای وزنهای لایه آخر به صورت زیر تعریف می شود:

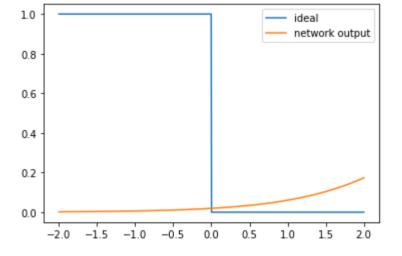
$$\Delta w_u^{(l)} = -\frac{\eta}{2} \nabla_{W_u} e_u^{(l)} = \eta \Big(o_u^{(l)} - out_u^{(l)} \Big) out_u^{(l)} \Big(1 - out_u^{(l)} \Big) in_u^{(l)}$$

```
In [3]: | 1 # sigmoid function
          2 def sigmoid(x):
                return 1/(1+np.exp(-x))
          3
          4
          5 # computing weight updates given a single data pair and network parameters
          6 def get_weight_update_for_one_data(x,y_star , eta, params):
         8
                y,_,_ = get_network_output (x, params)
          9
         10
                x_new = [x, -1]
         11
         12
                delta_params = []
                 for i,p in enumerate (params):
        13
         14
                    delta_params.append (- eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * x_new[i])
         15
         16
                 return delta_params
        17
        # computing network output given input data and params (both in batch mode and online mode)
        19 def get_network_output (x, params):
         20
                w, theta = params
         21
                return sigmoid (w*x - theta), _ , _ # two extra parameters are added for consistency with 2 layer perceptron
         22
         23 # computing total network error given the dataset and the network parameters
         24 def get_total_error(xs, y_stars, params):
         25
         26
                y, _ , _ = get_network_output(xs, params)
         27
                return ((y - y_stars) ** 2).sum()
         28
         29 # performing online learning on all datas for one epoch and updating params
         30
            def train_one_epoch(xs, y_stars, eta, params_init, ):
         31
                params = params_init.copy()
         32
                for x, y_star in zip (xs , y_stars):
         33
         34
                    error = get_total_error(xs, y_stars, params)
         35
         36
                    delta_params = get_weight_update_for_one_data(x , y_star, eta , params)
         37
         38
                    for i, delta_p in enumerate (delta_params):
         39
                        params[i] = params[i] + delta_p
         40
         41
                return error, params
         42
         43
         44 eta = 1
         45 | w0 = theta0 = 3
         46 params_init = [w0, theta0]
         47
         48 error, params = train_one_epoch(xs, y_stars, eta, params_init)
         50 print ("Error after one epoch is : " , error)
```

Error after one epoch is : 51.59679952737811

همانطور که دیده می شود، با انجام صرفاً یک epoch، بهبود جدی حاصل نمی شود و خطا هنوز نسبتاً زیاد است

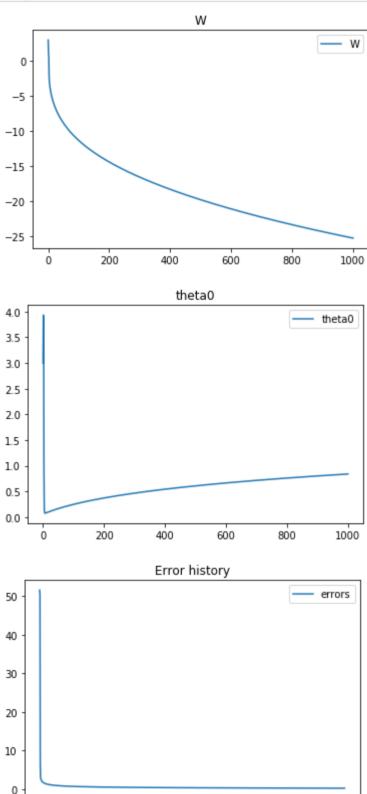
```
1 import matplotlib.pyplot as plt
In [5]:
          3 # plotting the target funtion and the estimated function
          4 def plot_in_range(params):
                xs = np.linspace(start = x_min , stop = x_max, num=1000)
                ys , _ , _ = get_network_output(xs, params)
          7
                y_stars = NOT (xs)
                plt.plot (xs, y_stars, label = 'ideal')
         10
                 plt.plot (xs, ys, label = 'network output')
         11
         12
                 plt.legend()
         13
                 plt.show()
         14
         15 | plot_in_range (params)
```


در شکل فوق، تابع هدف و رفتار فعلی شبکه با هم مقایسه شده اند. مطابق انتظارات، مشاهده می شود که با تنها انجام یک epoch رفتار تابع به درستی یادگرفته نشده است. در حالت ایده آل انتظار داریم که خروجی شبکه به طور کامل به تابع not نشان داده شده نزدیک شود و رفتار مشابهی از خود نشان دهد.

1.3 Training for 100 epochs

```
In [6]: 1
          2 # Training for 'epochs' iterations given the initial parameters
            def train_multiple_epochs (eta, epochs, params_init):
          3
          5
                 params_history = [[] for t in params_init]
          6
          7
                 errors = []
          8
                 params = params_init.copy()
          9
         10
                 for epoch in range (epochs):
         11
                     for t in range(len (params_history)):
         12
                         params_history[t].append (params[t])
         13
         14
                     error, params = train_one_epoch(xs, y_stars, eta, params)
         15
                     errors.append (error)
         16
         17
         18
                 for t in range(len (params_history)):
         19
                     params_history[t].append (params[t])
         20
         21
                 final_params = [ps[-1] for ps in params_history]
         22
         23
                 return errors, params_history, final_params
         24
         25 | # plotting the history of wieghts and error during training
            def plot_epochs (epochs, errors, params_history, params_names):
         27
                 for parameter_history, parameter_name in zip (params_history, params_names):
         28
                     plt.plot (parameter_history , label = parameter_name)
         29
                     plt.title(parameter name)
         30
                     plt.legend()
         31
                     plt.show ()
         32
         33
                 plt.plot (errors , label = "errors")
                 plt.title("Error history")
         34
         35
                 plt.legend()
         36
                 plt.show ()
In [7]: 1 epochs = 1000
          2 eta = 1
          3 | w0 = theta0 = 3
          4 params_init = [w0, theta0]
          6 errors, params_history, final_params = train_multiple_epochs (eta, epochs, params_init)
          8 plot_epochs(epochs, errors, params_history = params_history, params_names = ['W', 'theta0'])
                                  W
          -5
```


200

400

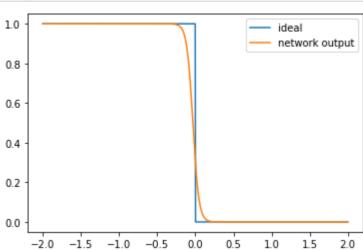
600

800

1000

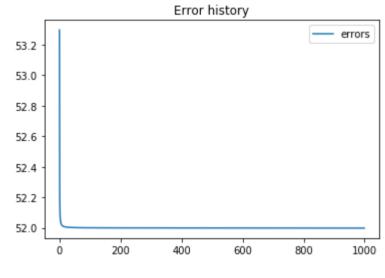
همانطور که در نمودارهای فوق دیده می شود، با آموزش شبکه خطا به سرعت به صفر میل کرده است و این یعنی شبکه توانسته به خوبی رفتار دادهها را یاد بگیرد. در مورد مقدار آستانه می بینیم که این مقدار به سمت صفر میل کرده است. این رفتار مورد انتظار ما بود چرا که در دادههای آموزش، صفر نقطهای است که به عنوان آستانه مقدار خروجی را تغییر می دهد. در مورد وزن W باید گفت که این وزن ظاهراً به مقدار خاصی همگرا نمی شود بلکه با جلو رفتن در امر آموزش، دائماً مقدار آن منفی و منفی تر می شود. این مسئله را از چند زاویه می توان بررسی کرد. اول این که هر چه W منفی تر شود تابع سیگموید به یک تابع تیز نزدیک تر می شود و لذا رفتاری شبیه تابع پله را از خود نشان می دهد. (این مسئله را در بحث RL از اسلایدهای درس نیز دیده بودیم) لذا مطلوب ترین مقدار وزن برای صفر شدن خطا مقدار منفی بی نهایت است. البته مقدار وزن در اوایل آموزش با سرعت و شیب زیادی به سمت منفی شدن پیش می رود اما به مرور زمان شیب آن کم می شود. علت این مسئله را می توان در اشباع شدن تابع سیگموید جستجو کرد. در واقع وقتی تابع سیگموید به یک تابع پله شبیه می شود، مشتق آن در نواحی صاف، صفر خواهد بود و این مشتق صفر جلوی آپدیت شدن وزن ها با سرعت زیاد را می گیرند.

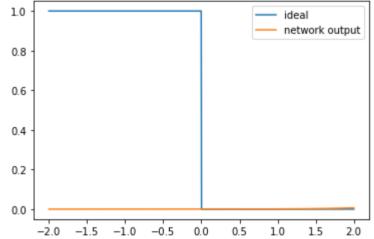
In [8]: 1 plot_in_range (final_params)

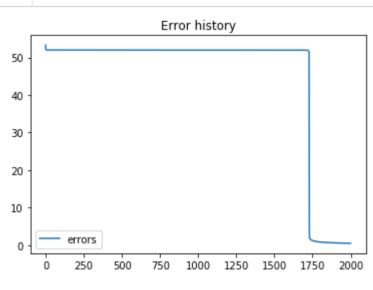
همانطور که در شکل فوق دیده میشود، حالا رفتار شبکه به رفتار ایدهآل خیلی نزدیک شده است و این یعنی آموزش موفقیت آمیز بوده است.

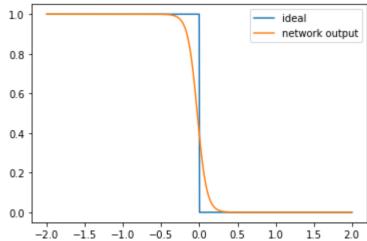
1.4 finding k*

به نظر میرسد نقطه k = ۷ نقطهای است که باعث میشود خطای آموزش بعد از ۱۰۰۰ ایپاک به صفر نرسد و در مقدار ۵۰ ثابت بماند. همچنین تابع شبکه هنوز با تابع هدف تفاوت جدی دارد.

2 Q2 - Double input

در این بخش به پرسش ۲ پاسخ داده شده است. توجه کنید که کدهای این قسمت نمیتوانند مستقل از قسمتهای فوق اجرا شوند چرا که برخی توابعی که در این بخش استفاده شده است را در بالا تعریف کردهایم. بنابراین توصیه میشود کل نوت بوک را به ترتیب اجرا کنید.

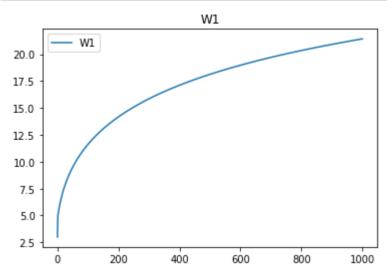
2.1 generating dataset

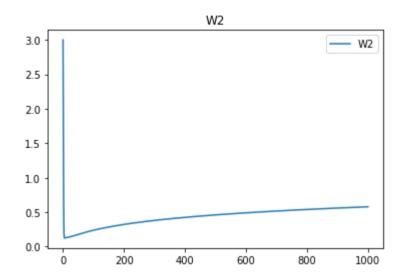
2.2 train loop

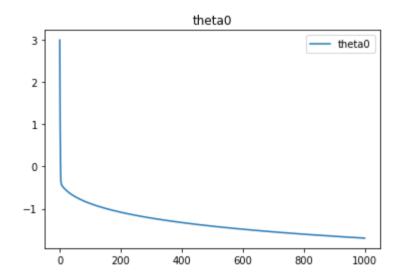
```
In [13]: 1 def sigmoid(x):
                 return 1/(1+np.exp(-x))
           3
           4 def get_weight_update_for_one_data(x, y_star, eta, params):
                 y , _ , _ = get_network_output (x, params)
           7
          8
                 x_{new} = [x[0], x[1], -1]
          9
                 delta_params = []
          10
          11
                  for i,p in enumerate (params):
          12
                      delta_params.append (- eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * x_new[i])
         13
         14
                 return delta_params
         15
         16 def get_network_output (x, params):
         17
                 w1, w2, theta = params
          18
                 if x.ndim == 2: #batch mode calculations
         19
                     return sigmoid (w1*x[:,0] + w2*x[:,1] - theta) , _ , _
          20
                 else:
          21
                     return sigmoid (w1*x[0] + w2*x[1] - theta) , _ , _
          22
          23
          24 | eta = 1
          25 | w01 = w02 = theta0 = 3
          26 params_init = [w01, w02, theta0]
          27 error, params = train_one_epoch(xs, y_stars, eta, params_init)
          29 print ("Error after one epoch is : " , error)
```

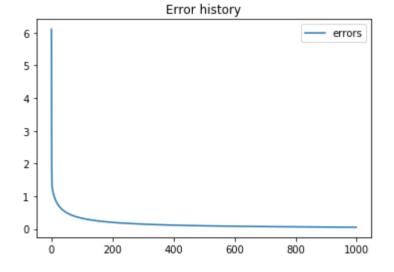
Error after one epoch is : 6.110533743656936

```
In [14]: | 1 | import matplotlib.pyplot as plt
           2 from mpl_toolkits import mplot3d
           4 def plot_in_range(params):
                  x1 = np.linspace(x_min, x_max, 50)
           7
                  x2 = np.linspace(x_min, x_max, 50)
           8
                  X1, X2 = np.meshgrid(x1, x2)
           9
          10
          11
                  Z = X1.copy()
                  for i in range (len(x1)):
          12
          13
                     for j in range (len (x2)):
          14
                          Z[i,j] = f1(np.array ([x1[i],x2[j]])[None,:])
         15
          16
                  ax = plt.axes(projection='3d')
          17
                  ax.plot_surface(X1, X2, Z, rstride=1, cstride=1, cmap='viridis', edgecolor='none')
          18
          19
                  ax.set_title ("Target Function")
          20
                  ax.set_xlabel ("x2")
          21
                  ax.set_ylabel ("x1")
          22
                  ax.set_zlabel ("z")
          23
          24
                  plt.show()
          25
          26
                  Z = X1.copy()
          27
                  for i in range (len(x1)):
          28
                     for j in range (len (x2)):
          29
                          Z[i,j], _ , _ = get_network_output(np.array ([x1[i],x2[j]]), params)
          30
          31
                  ax = plt.axes(projection='3d')
          32
                  ax.plot_surface(X1, X2, Z, rstride=1, cstride=1, cmap='viridis', edgecolor='none')
          33
                  ax.set_title ("Network Function")
          34
                  ax.set_xlabel ("x2")
          35
                  ax.set_ylabel ("x1")
          36
                  ax.set_zlabel ("z")
          37
          38
                  plt.show()
          39
          40
          41 | # plot_in_range (params)
```

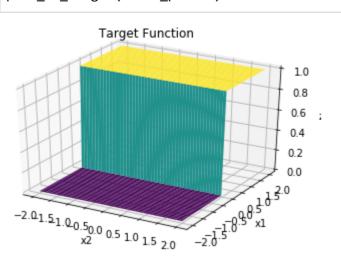

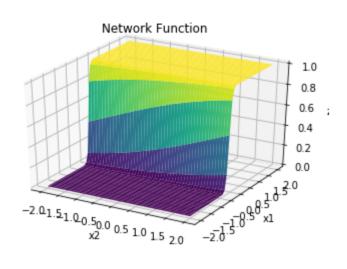

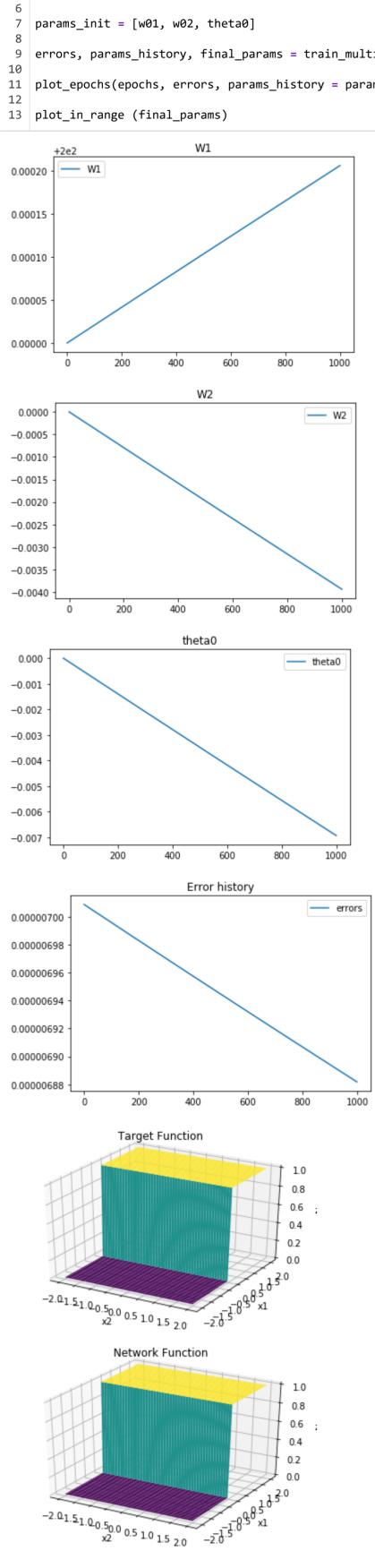

همانطور که دیده میشود، در نمودار فوق مقدار خطا بازهم به سمت صفر میل کرده و آموزش شبکه با موفقیت صورت گرفته است. در شکل زیر رفتار مورد انتظار و رفتار یادگرفته شده توسط شبکه رسم شدهاند که مشاهده میشود این دو خیلی به یکدیگر شباهت دارند.

2.3 setting the initial conditions

با توجه به این که تابع هدف باید از متغیر X۲ مستقل باشد، مقدار W۲ را صفر میگذاریم و انتظار داریم که مقدار W۲ در طول آموزش تغییری نداشته باشد. همانطور که مشاهده می شود، این مقدار تغییرات خیلی کمی داشته است که آن هم به نظر من به دلیل استفاده از رویکرد online learning است.

همچنین با توجه به این که در این سوال به دنبال یادگیری تابع پله روی متغیر اول هستیم، به نظر میرسد که بهتر است وزن W۱ را یک مقدار مثبت بزرگ قرار داده و مقدار آستانه را هم صفر در نظر بگیریم. همانطور که دیده میشود، با اعمال این شرایط اولیه مقدار اولیه خطا بسیار کم بوده و در نتیجه خیلی سریعتر به خطای کوچک رسیدهایم. همچنین نمودارهای خروجی رفتار شبکه، در نقطه آستانه شیب خیلی تندتری دارند و رفتار مورد نظر را خیلی بهتر یادگرفتهاند

```
In [18]:
          1 def AND(x):
                 out = np.zeros(x.shape[0])
                 out[(x[:,0] >= 0) & (x[:,1] >= 0)] = 1.
                 out[(x[:,0] < 0) | (x[:,1] < 0)] = 0.
           5
           6
                 return out
           7
           8 | f1 = AND
           9 y_stars = f1 (xs)
In [19]:
          1 epochs = 1000
           2 eta = 1
           3 w01 = w02 = theta0 = 3
           4 params_init = [w01, w02, theta0]
           6 errors, params_history, final_params = train_multiple_epochs (eta, epochs, params_init)
             plot_epochs(epochs, errors, params_history = params_history, params_names = ['W1' , 'W2' , 'theta0'])
          10 plot_in_range (final_params)
                                 W1
          3.3
          3.2
          3.1
          3.0
          2.9
          2.8
          2.7
          2.6
                                                   - W1
                                     600
                      200
                             400
                                                    1000
                                 W2
          4.0
          3.8
          3.6
          3.4
          3.2
                                                     W2
          3.0
                     200
                                 theta0
          5.00
          4.75
          4.50
          4.25
          4.00
          3.75
          3.50 -
          3.25 -
                                                   theta0
          3.00 -
                                                     1000
                              Error history
          5.70
          5.66
          5.64
                              400
                                      600
                      200
                                              800
                                                     1000
                         Target Function
                                                  0.2
```

به نظر میرسد در روند آموزش فوق، شبکه سعی کرده است تا جایی ممکن رفتار تابع AND را دنبال کند. اما همانطور که دیده می شود، به دلیل پایین بودن ظرفیت مدل، کم بودن عمق آن و همچنین کم بودن تعداد پارامترهای قابل آموزش، مدل نتوانسته است رفتار تابع را به طور ایده آل یادبگیرد و خطا را صفر کند. تغییر دادن تابع فعال سازی احتمالاً نمی تواند قدرت مدل را در این حالت ارتفا دهد. توجه کنید که به دلیل ساختار مدل، تابع فعالسازی روی

Network Function

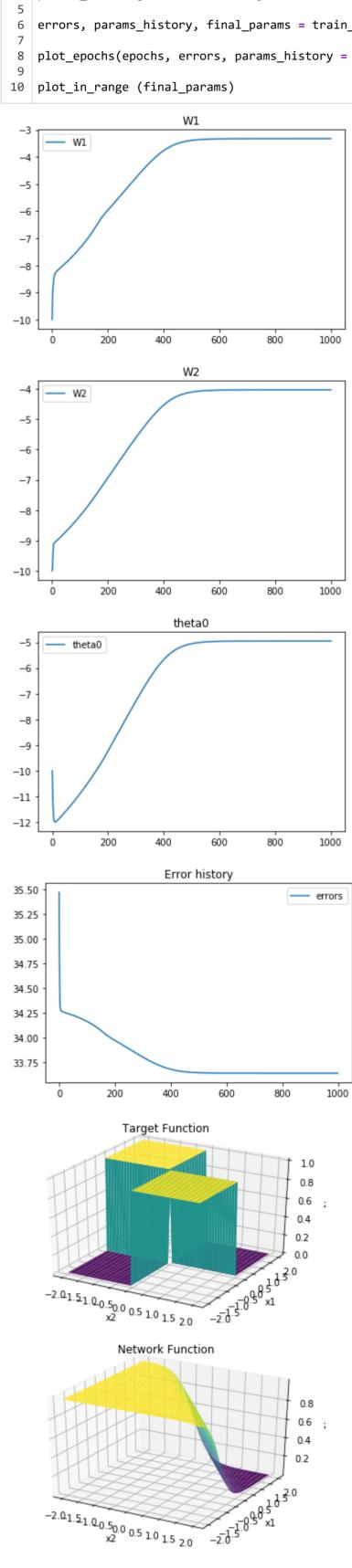
0.6

0.2

$w_1x_1 + w_2x_2 - \theta$

اعمال می شود. اعمال کردن هر نوع تابع فعالسازی روی این رابطه خطی، نهایتاً می تواند یک جداسازی خطی را به همراه داشته باشد. لذا به نظر می رسد با تغییر تابع فعالسازی هم قدرت جداسازی مدل از یک جداسازی صفحه خطی فراتر نخواهد رفت بلکه با عمیق کردن شبکه می توان انتظار داشت رفتارهای غیر خطی بهتر یادگرفته شوند.

2.5 XOR function

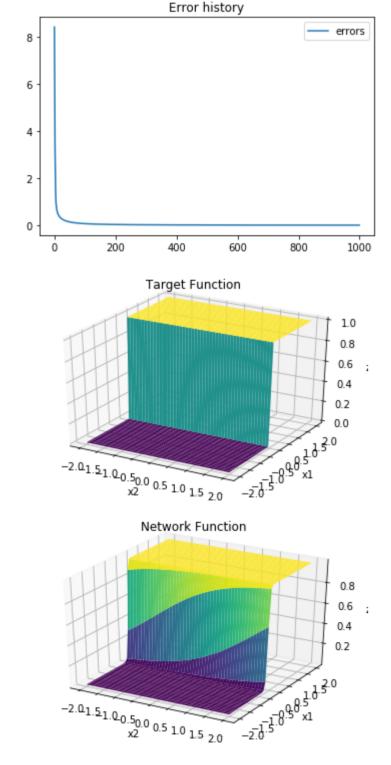
همانطور که دیده می شود، در این حالت مدل نتوانسته رفتار داده را اصلاً یاد بگیرد. در واقع همانطور که در بخش قبل نیز توضیح داده شد و همانطور که در اسلایدهای درس نیز توضیح داده شد، شبکه عصبی بدون لایه مخفی تنها می تواند یک جداسازی خطی انجام دهد اما تابع XOr یک رفتار غیرخطی دارد. در واقع بسته به این که نقطه شروع کجا باشد و شرایط اولیه پارامترها به چه صورتی باشد، مدل در یکی از بهینههای محلی گیر می کند و تنها می تواند برای دسته ای از داده ها پیشبینی درست را انجام دهد و برای بقیه داده ها رفتار اشتباهی را نشان می دهد.

3 Q3 double layer perceptron

3.1 dataset generation

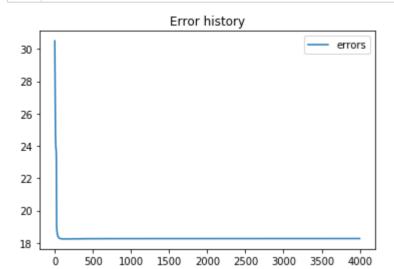
3.2 train loop

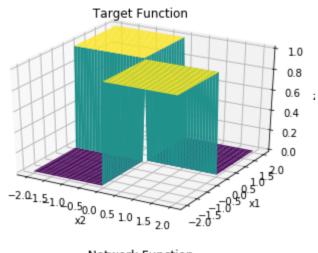
```
In [23]: 1 def sigmoid(x):
                 return 1/(1+np.exp(-x))
           3
           4 def get_weight_update_for_one_data(x,y_star , eta , params):
           6
                 y,z1,z2 = get_network_output (x, params)
           7
           8
                 wp1, wp2, w11, w12, w21, w22, theta1, theta2, theta3 = params
          9
          10
                  delta_wp1 =
                                 - eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * z1
          11
                  delta_wp2 =
                                 - eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * z2
          12
                  delta_theta3 = - eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * (-1)
          13
                                 - eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * wp1 * z1 * (1-z1) * x[0]
          14
                 delta w11 =
          15
                                 - eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * wp1 * z1 * (1-z1) * x[1]
         16
                  delta_theta1 = -eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * wp1 * z1 * (1-z1) * (-1)
         17
         18
                  delta_w21 =
                                 - eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * wp2 * z2 * (1-z2) * x[0]
                                 - eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * wp2 * z2 * (1-z2) * x[1]
          19
          20
                  delta_theta2 = - eta * (y - y_star) * y * (1 - y) * wp2 * z2 * (1-z2) * (-1)
          21
          22
                  delta_params = [delta_wp1, delta_wp2, delta_w11, delta_w12, delta_w21, delta_w22, delta_theta1, delta_theta2, delta_theta3]
          23
                  return delta params
          24
          25 def get_network_output (x, params):
                 wp1, wp2, w11, w12, w21, w22, theta1, theta2, theta3 = params
          26
          27
                 if x.ndim == 2:
          28
                     z1 = sigmoid (w11*x[:,0] + w12*x[:,1] - theta1)
          29
                     z2 = sigmoid (w21*x[:,0] + w22*x[:,1] - theta2)
          30
                     return sigmoid (wp1*z1 + wp2*z2 - theta3), z1, z2
          31
                  else:
          32
                     z1 = sigmoid (w11*x[0] + w12*x[1] - theta1)
          33
                     z2 = sigmoid (w21*x[0] + w22*x[1] - theta2)
          34
                     return sigmoid (wp1*z1 + wp2*z2 - theta3), z1, z2
          35
          36
          37 epochs = 1000
          38 eta = 1
          39 wp10 = wp20 = w110 = w120 = w210 = w220 = theta10 = theta20 = theta30 = 3
          41 params_init = [wp10, wp20, w110, w120, w210, w220, theta10, theta20, theta30]
          42 errors, params_history, final_params = train_multiple_epochs (eta, epochs, params_init)
          44 plot_epochs(epochs, errors, params_history = [], params_names = [])
          45 plot_in_range (final_params)
```

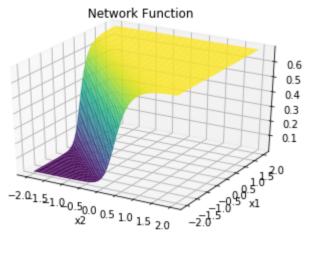

همانطور که دیده میشود، رفتار تابع مورد نظر به درستی یادگرفته شده است و خطا به صفر نزدیک شده است. به نظر میرسد تفاوت جدی در این مورد با بخش قبل وجود ندارد و در هر دو حالت شبکه موفق عمل کرده است.

3.3 XOR function

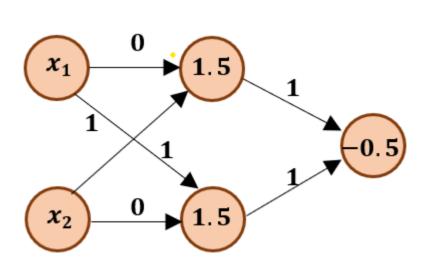
على رغم این که انتظار داریم یک پرسپترون ۲ لایه قابلیت یادگیری تابع xor را داشته باشد، اما در اینجا میبینیم که این اتفاق نیافتاده است. علت این مسئله شرایط اولیه نامناسب و نحوه آموزش شبکه است. در واقع نقطه شروع نامناسب در مسئله بهینه سازی تابع هدف سبب شده است که مدل در یک بهینه محلی گیر بیافتد و نتواند به بهینه سراسری برسد. همچنین نحوه آموزش برخط باعث می شود که تابع هدف به شدت ناهموار باشد و لذا گیر کردن در بهینه های محلی به مراتب محتمل تر شود.

3.4 Calculaiting New initital

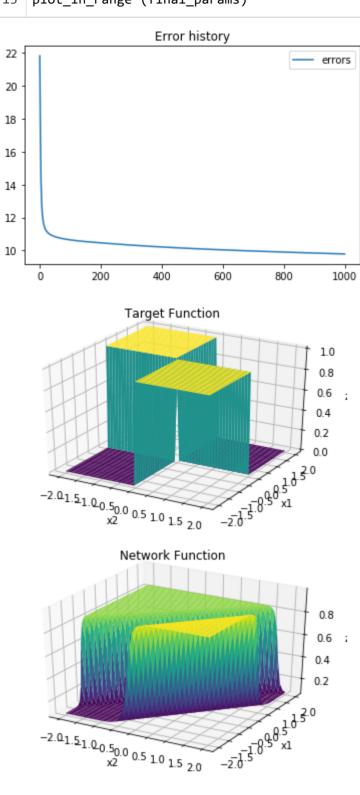
پیادهسازی تابع xor با کمک یک پرسپترون دو لایه در اسلایدهای درس نیز توضیح داده شده است. لذا در اینجا به طور خلاصه آن را توضیح میدهیم. برای پیداکردن مقادیر مورد نظر، باید به رابطه بولین تابعxor دقت کنیم:

$$x_1 \oplus x_2 = \overline{x_1}x_2 + x_1\overline{x_2}$$

برای پیدا کردن مقادیر وزنها، هدف آن است که لایه اول دو تابع AND را پیادهسازی نماید و حاصل این عبارت در لایه دوم با هم or شوند. لذا با درنظر گرفتن یک تابع آستانه تیز، مقادیر زیر به عنوان پاسخ مورد نظر پیشنهاد میشوند:

3.5 training with new initial conditions

به نظر میرسد به دلیل بهبود در نقطه شروع پارامترها، رفتار یادگرفته شده این بار بهبود جدی داشته است و خطا خیلی کمتر شده است. به عبارت دیگر نقطه شروع مناسب کمک کرده است تا مدل در بهینههای محلی گیر نیفتد و به نتایج بهتری برسد. البته هنوز ارور صفر نشده است و مدل قابلیت جدا سازی کامل را ندارد.